

OBAMA AFTURVALDUR HVAT NÚ?

AMERIKANSKA **KONGRESSIN** ER Í **TVÍNINGUM**, UTTANRÍKISPOLITISKT LÚRA **SÝRIA** OG **IRAN**, OG FYRI **FRAMMAN** STENDUR »**BÚSKAPARLIGA HELJARDÝPIÐ**«. AFTURVALDI **FORSETIN** STENDUR FYRI **OVURHONDSSTÓRUM** AVBJÓÐINGUM, OG **KRITISKAR RÖDDIR SPYRJA**, UM HANN **HEVUR NAKRAN MÖGULEIKA** AT SAVNA **TJÓÐINA**, SUM Í **DAG** ER Í **IDEOLOGISKUM TVÍNINGUM**

BAKGRUND

Janus á Ryggi
post@sosialurinn.is

Barack Obama fékk slök tvey prosent fleiri atkvæður enn republikanski mótstæðumaðurinn Mitt Romney á amerikanska forsetavalinum í vikuni. Ein rættuliga tepur sigur fyri ein sitandi forseta, ið ikki hevur stórvegis eyðsýndan meiriluta, hvørki í politisku skipanini ella millum veljaran. Úrslitið avdúkar eitt samfelag og eina kongress, sum ideologiskt eru ógvuliga polariserað. Onkrir eygleiðarar tosa tí í hesum døgum um tvey heilt ymisk samfeløg – eitt progressivt og sekulert USA, sum í størri og størri mun stuðlar demokratunum. Og eitt konservativt USA, ið førkar seg longri og longri til hægri – umboðað av Tea Party rørsluni og ófrávikilugum lyftum um ikki at hækka skattin fyri nakran pris.

Demografiskt eru tey progressivu at finna í stórbýum, millum væl útbúgvinn og millum nógvar minnilutar, eitt nú latín amerikanarar. Ímeðan tey konservativu í størri mun eru at finna úti á landinum og eru í størri og størri mun ein homogenur bólkur av hvítum konservativum, serliga mannfolkum.

Barack Obama lovaði stórar tvørpolitiskar loysnir í 2008, men hesaferð stendur greitt, at tað verður alt annað enn nøkur løtt uppgáva orsaka av partapolitisku støðuni í amerikansku kon-

ÚRSLITIÐ AVDÚKAR EITT SAMFELAG OG EINA KONGRESS, SUM IDEOLOGISKT ERU ÓGVULIGA POLARISERAÐ. ONKRIR EYGLEIÐARAR TOSA TÍ Í HESUM DØGUM UM TVEY HEILT YMISK SAMFELØG

gressuni. Tí politiska tvíningin, sum í stóran mun hevur lagt amerikansku kongressina lamna – við republikonskum meiriluta í umboðsmannatinginum og demokratiskum meiriluta í senatunum – var aftur staðfest á valinum hesaferð. Tvíningin ger tað trupult hjá afturvalda forsetanum at fáa undirtøku at fremja stórar reformar. Ímyndin av Barack Obama sum savnandi tvørpolitiski

forsetin hevur av álvara staðið sína roynd tey fyra árinum hann hevur sitið, og tað sær ikki út til, at hetta broytist í bræði.

Størsta búskaparlaga avbjóðingin fyri framman beint nú er »the fiscal cliff« – ella »búskaparlaga heljardýpið«. Talan er um eina røð av skattalættum, ið halda uppat við endan á árinum, samstundis sum nógvar almennar

útreiðslur skulu skerjast nóg. Hesi kunnu samanumtikið fáa stóra ávirkan, bæði á amerikanska búskapin og heimsbúskapin. Stóri spurningurin er, um Barack Obama megna at savna klovnaðu kongressuna um munagóðar loysnir, uttan at báðir partar eru sinnadír at toyggja seg rættuliga langt ideologiskt.

Iran og Sýria trýsta

Uttanríkispolitiskt stendur forsetin fyri stórum avbjóðingum – Sýria og Iran í Miðeystri, búskaparkreppa í Europa og handilsstríð við Kina. Ofta verður víst á, at hjá einum og hvørjum sitandi forseta vigar uttanríkispolitikur nóg tyngri seinna valskeiðið, enn hann ger fyrra. Seinna valskeiðið er ofta veruliga høvið til at gerast »rættur statsmaður í heiminum«. Í førinum hjá Obama skundar tronga stóran í kongressuni eisini undir at leggja størri orku í uttanríkispolitik, tá trupult er at fáa undirtøku heima.

Uttanríkispolitiskt hevur Barack Obama ført ein varnan hernaðarpolitik í mun til George Bush, og partur av hansara image í valstríðnum í 2008 vóru lyftini um hernaðarlaga afturtøku úr Irak og Afghanistan. »Leading from behind« hevur tí verið partur av hernaðarlugu vísið hjá Obama. USA skal ikki spæla solo, eins og tað gjørdi undir George W. Bush forseta. Men kortini stendur greitt, at forsetin ikki sleppur undan at taka stóðu, eitt nú til